

La Plaça del Diamant: anàlisi dels personatges

Natàlia/La Colometa

Natàlia, també anomenada la Colometa, és la protagonista i narradora de la novel·la. Descriu en primera persona la seva vida des de la infància fins a la vellesa. Natàlia neix en una família humil i conflictiva. El seu pare és alcohòlic i negligent, la seva mare és una dona rígida i religiosa. Per això Natàlia creix sense afecte, dedicant-se a somniar i llegir per evadir-se. Quan és adolescent, treballa en una pastisseria. Allà coneix en Quimet, el seu primer marit, del qual s'enamora immediatament pel seu atractiu físic i per ser el primer home que la tracta amb afecte. Es casen joves i aviat Natàlia s'adona que en Quimet és egoista i irresponsable. Durant la guerra civil espanyola, Natàlia ha de treballar per mantenir la família mentre en Quimet es dedica a activitats polítiques. Finalment, Natàlia creu que en Quimet mor al front. Anys després, Natàlia es casa amb l'Antoni, un home bo i responsable. Malgrat això, Natàlia no se sent realment estimada i es refugia en el món interior i la imaginació. Sovint es descriu com una dona solitària que només viu pels seus fills. Amb l'Antoni té moments de felicitat, però també crisis existencials i el pressentiment constant que en Quimet tornarà. En resum, Natàlia representa l'evolució de la dona durant la primera meitat del segle XX a Catalunya. Malgrat la seva intel·ligència i sensibilitat, les convencions socials i la manca d'afecte familiar la condemnen a una vida de sacrificis i a no desenvolupar plenament la seva personalitat.

Quimet

Quimet és el primer marit de Natàlia. Quan el coneix, Natàlia el descriu com un home molt atractiu i seductor. Ben aviat, però, Natàlia s'adona que Quimet és irresponsable i egoista. No es preocupa per la família i menysprea Natàlia. Durant la guerra civil, Quimet s'implica en la política però no aporta diners a la llar. Quimet tracta Natàlia sense afecte ni respecte. Li posa el malnom de "Colometa" de manera despectiva. També ignorava els seus desitjos, com la seva obsessió pels coloms que omplien la casa. Quimet finalment mor al front de guerra, deixant Natàlia vídua amb dos fills petits. En resum, Quimet representa l'home egoista i irresponsable de l'època, que anteposa els seus desitjos i aficions als de la família. El seu comportament cap a Natàlia exemplifica la manca de respecte cap a les dones a la primera meitat del segle XX.

Antoni

Anys després d'enviduar, Natàlia es casa amb l'Antoni, l'adroguer del barri. L'Antoni és tot el contrari de Quimet: responsable, afectuós i preocupat per Natàlia i els seus fills. Per això inicialment Natàlia se sent estimada i protegida. L'Antoni porta l'estabilitat a la vida de Natàlia. Li permet deixar de treballar i li dóna tot el que necessita. És pacient i comprensiu amb els seus estats d'ànim. Tanmateix, amb el temps Natàlia s'adona que l'Antoni és una mica avorrit i prefereix la rutina a l'aventura. A més, descobreix que l'Antoni és impotent, un secret que amaga fins i tot després de casar-s'hi. Malgrat les atencions de l'Antoni, Natàlia

no arriba a estimar-lo plenament. De vegades el troba massa passiu i conformista. La seva estabilitat no compensa la manca de passió que Natàlia desitjaria. Per això constantment pensa en Quimet i té por que torni a aparèixer.

Senyora Enriqueta

La senyora Enriqueta és una veïna i amiga de Natàlia. És una dona solitària que viu pendent dels rumors i xafarderies del barri. Sovint critica la manera de ser de Natàlia, tot i que també l'ajuda en moments difícils. Per exemple, li troba feina quan Natàlia es queda vídua. La senyora Enriqueta representa la moral conservadora i les convencions socials de l'època. Reprova la manera de vestir i comportar-se de Natàlia. Per exemple, la critica per acceptar casar-se amb l'Antoni sabent que és impotent, o per permetre que la seva filla Rita tingui pretensions artístiques i no vulgui casar-se jove. Malgrat tot, la senyora Enriqueta constitueix un suport pels moments més crítics de Natàlia, sobretot quan enviuda o quan ha d'internar temporalment el seu fill Antoni en una residència infantil. En el fons, li té afecte tot i considerar-la massa rebel i somiadora.

Rita

Rita és la filla petita de Natàlia. Hereva de la sensibilitat i rebel·lia de la seva mare, Rita es nega a acceptar el paper tradicional de la dona a la Catalunya de postguerra. Somnia a ser artista, viatjar pel món i no vol casar-se jove, com seria el normal en aquella època. Quan Natàlia intenta casar-la amb Vicenç, Rita s'hi nega obstinadament. Vol "veure món" abans de formar una família. Finalment accedeix al matrimoni, però Natàlia intueix que no serà feliç acceptant la vida rutinària d'esposa d'un petit botiguer. Rita representa la nova generació de dones que aspira a decidir la seva pròpia vida. La seva rebel·lia és vista com extravagant i egoista per les dones tradicionals com la seva mare o la Senyora Enriqueta. Però alhora encarna les aspiracions de llibertat i d'aventura de Natàlia, que ella no va poder desenvolupar.

Toni

Antoni és el fill gran de Natàlia. De petit és enviat a viure temporalment a una residència infantil a causa de la pobresa extrema que passa la família. Allà creix fort i corpulent però distant emocionalment de Natàlia. De gran, Antoni s'implica activament en la política d'esquerres, com el seu pare Quimet. No obstant això, és més responsable que Quimet i es preocupa sincerament per Natàlia. De fet, discuteix amb la seva germana Rita quan aquesta es mostra egoista amb la seva mare. Antoni hereta la dualitat del seu pare Quimet: la passió política i l'instint de supervivència. A diferència de Quimet, però, anteposa la família a les seves aficions. Representa l'esperança que la propera generació d'homes superi el masclisme i l'egoisme imperant.

Mossèn Joan

Mossèn Joan és el capellà del barri on viu Natàlia. És un home bondadós que ajuda els necessitats. Per exemple, ensenya Natàlia a llegir i escriure quan ella és una nena. Durant

la guerra civil, mossèn Joan amaga objectes de valor de famílies benestants perquè no siguin confiscats. Després de la guerra, Natàlia i Quimet l'ajuden a escapar a l'exili quan és perseguit per les seves idees progressistes. Mossèn Joan representa una església comprensiva i propera als pobres, oposada a la jerarquia eclesiàstica conservadora. La seva bondat incondicional i la seva amistat són molt importants per Natàlia durant la seva infància.

Griselda

Griselda és l'esposa d'en Mateu, l'amant secret de Natàlia. És descrita com una dona bonica i sofisticada, però frívola. Abandona en Mateu i la seva filla petita per seguir un amant. La bellesa i l'elegància de Griselda constitueixen un contrast frontal amb l'humil Natàlia. Griselda pertany a una classe social superior i té oportunitats que Natàlia no pot ni somiar. Però el seu egoisme resulta xocant fins i tot per la resignada Natàlia, acostumada a anteposar els altres a ella mateixa.

Mateu

Mateu és l'amant secret de Natàlia durant un breu període. Natàlia se sent fascinada per la seva sensibilitat, cultura i tracte afectuós. Mateu representa l'amor romàntic i idealitzat, impossible d'assolir per Natàlia. Malgrat la seva amistat, Natàlia i Mateu mai no arriben a consumir la seva relació. Per Natàlia, Mateu pertany a un món superior, més culte i refinat. Aquesta distància social i les convencions de l'època impedeixen que siguin feliços junts. La tràgica mort de Mateu és un punt d'inflexió per Natàlia. Simbolitza la desaparició de l'únic amor platònic de la seva vida, l'única persona que la va comprendre veritablement. La resignació i la solitud de Natàlia són definitives després de la pèrdua de Mateu.

Pares de Natàlia

Els pares de Natàlia tenen un paper secundari però la seva influència és decisiva. El pare és alcohòlic i no s'ocupa d'ella. La ignorància i la pobresa extrema marquen la infantesa de Natàlia. La mare és una dona resignada i religiosa. Sobreviu humiliada i aguantant els abusos del marit. No mostra afecte a Natàlia ni li dóna suport. Tot i així, és l'únic referent matern que té Natàlia. L'ambient familiar hostil i carent d'amor explica la manca d'autoestima i seguretat de Natàlia. Cerca desesperadament afecte en els homes, fins al punt d'acceptar relacions abusives que destrueixen la seva dignitat.